

PREDLOG

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

Član 1.

U Predlogu zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS,“ br. 76/05, 100/07 - dr. propis, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - dr. propis i 68/15), u članu 3. nakon tačke 2) dodaje se nova tačka 2a) koja glasi:

„2a) neprekidno obavljanje transfera i kreiranje naučnih znanja i stručnih kompetencija kojima se omogućava, u prvom redu, socijalni, kulturni, ekonomski i drugi napredak naše zemlje i njenih građana, u stalno promenljivim okolnostima života i razvoja.“

Nakon tačke 6) dodaje se nova tačka 6a) koja glasi:

”6a) preuzimanje uloge inicijatora bržeg podizanja kvaliteta obrazovanja na svim nivoima tako što će visok kvalitet doktorskih studija delovati na podizanje kvaliteta obrazovnog sistema od ovih studija naniže.“

Član 2.

U članu 4. nakon tačke 3) dodaje se tačka 3a) koja glasi:

„3a) akademska čestitost;“

Član 3.

Nakon člana 7. dodaju se novi naziv iznad člana 7a i novi član 7a, koji glase:

„Akademska čestitost

Član 7a

Princip akademske čestitosti zasniva se na samostalnoj izradi naučnih radova i striktnom poštovanju tuđih autorskih prava, kao i na integritetu u naučnoistraživačkom radu u cilju očuvanja dostojanstva profesije, razvijanju i unapređivanju moralno-etičkih vrednosti, zaštiti vrednosti znanja i uvažavanju i podizanju svesti o odgovornosti istraživanja u naučnoistraživačkom radu.“

Član 4.

U članu 11. stav 1. broj: „17“ zamenjuje se brojem: „18“, a reč: „Vlada“ zamenjuje se rečima: „Narodna skupština Republike Srbije (u daljem tekstu: Narodna skupština)“.

U stavu 1. nakon tačke 2), dodaje se tačka 2a) koja glasi:

”2a) jedan član iz reda studenata

Stav 8. reč: „Vladi“, zamenjuje se rečima: „Narodnoj skupštini“.

Stav 9. reč: „Vlada“ zamenjuje se rečima: „Narodna skupština“.

U stavu 10. Nakon reči: „lice“ dodaju se reči: „koje je u prethodne tri godine“

Stav 12. reč: „Vlada“ zamenjuje se rečima: „Narodna skupština“.

Stav 14. menja se i glasi:

„Članovi Nacionalnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Narodna skupština, na predlog nadležnog odbora Narodne skupštine.“

Član 5.

Član 12. menja se i glasi:

„Član 12.

Nacionalni savet:

- 1) prati razvoj visokog obrazovanja i njegovu usklađenost sa evropskim i međunarodnim standardima;
- 2) predlaže ministarstvu nadležnom za poslove visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo) politiku visokog obrazovanja;
- 3) daje mišljenje o politici upisa na visokoškolske ustanove;
- 4) daje mišljenje u postupku donošenja propisa kojima se uređuju pitanja od značaja za delatnost visokog obrazovanja;
- 5) predlaže Vladi normative i standarde rada visokoškolskih ustanova, kao i materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje, po pribavljenom mišljenju Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija;
- 6) utvrđuje naučne, umetničke, odnosno stručne oblasti u okviru polja iz člana 27. ovog zakona, na predlog Konferencije univerziteta i Konferencije akademija strukovnih studija;
- 7) utvrđuje standarde za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova;
- 8) utvrđuje standarde i postupak za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova;
- 9) utvrđuje standarde za početnu akreditaciju;
- 10) utvrđuje standarde i postupak za akreditaciju visokoškolskih ustanova;
- 11) utvrđuje standarde i postupak za akreditaciju studijskih programa;
- 12) odlučuje u drugom stepenu po žalbama u postupku akreditacije;
- 13) utvrđuje minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika, na predlog Konferencije univerziteta, odnosno Konferencije akademija strukovnih studija, imajući u vidu odgovarajuće kriterijume ministarstva nadležnog za naučnoistraživačku delatnost;
- 14) utvrđuje listu stručnih, akademskih i naučnih naziva sa naznakom zvanja odgovarajućeg stepena studija iz odgovarajućih oblasti i skraćenice stručnih, akademskih i naučnih naziva;
- 15) predlaže Ministarstvu nacionalni okvir kvalifikacija za nivo visokog obrazovanja;
- 16) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom. Akti iz tač. 6)-11) i tač. 13) i 14) ovog člana objavljaju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 6.

U članu 13. stav 5. reč: „Vladi“ zameniti rečima: „Narodnoj skupštini“.

Član 7.

U članu 14. stav 1. menja se i glasi:

„Radi obavljanja poslova akreditacije, provere kvaliteta visokoškolskih ustanova i jedinica u njihovom sastavu, vrednovanja studijskih programa i obezbeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju Narodna skupština obrazuje Nacionalno akreditaciono telo.“

Stav 4. menja se i glasi:

„Nacionalno akreditaciono telo podnosi Narodnoj skupštini izveštaj o svom radu najmanje jedanput godišnje, a izuzetno i na zahtev Nacionalnog saveta i Ministarstva.“

Član 8.

U članu 16. stav 2. menja se i glasi:

„Upravni odbor ima 10 članova koje bira Nacionalni savet na osnovu predloga Konferencije univerziteta i Konferencije akademija i visokih škola, s tim da ni jedan od predlagača ne može predložiti više od jednog kandidata za člana Upravnog odbora.“

Stav 3. briše se.

Član 9.

U članu 18. stav 3. menja se i glasi:

„Direktor se bira na period od pet godina, bez mogućnosti ponovnog jednog izbora.“

Član 10.

Naziv člana 20. menja se i glasi:

„Komisija za akreditaciju i proveru kvaliteta“

U članu 20. stav 1. menja se i glasi:

„Stručni organ Nacionalnog akreditacionog tela je Komisija za akreditaciju i proveru kvaliteta (u daljem tekstu: Komisija za akreditaciju).“

Stav 4. menja se i glasi:

„Članove Komisije za akreditaciju bira Nacionalni savet iz reda istaknutih redovnih profesora, naučnika, umetnika i stručnjaka, na predlog Konferencije univerziteta, odnosno Konferencije akademija i visokih škola strukovnih studija.“

Član 11.

U članu 21. stav 1. dodati nove tač. 6) do 11) koje glase:

„6) predlaže Nacionalnom Savetu standarde za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova

7) predlaže Nacionalnom Savetu standarde za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova

8) predlaže Nacionalnom Savetu standarde za početnu akreditaciju

9) predlaže Nacionalnom Savetu standarde i postupak za akreditaciju visokoškolskih ustanova

10) predlaže Nacionalnom Savetu standarde i postupak za akreditaciju studijskih programa

11) pomaže i sarađuje sa visokoškolskim ustanovama u obezbeđivanju i unapređenju njihovog kvaliteta"

Član 12.

U članu 23. stav 8. menja se i glasi:

„U postupku akreditacije Nacionalno akreditaciono telo:

1) izdaje uverenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;

2) upućuje visokoškolskoj ustanovi akt upozorenja, kojim se ukazuje na nedostatke u pogledu ispunjenosti uslova, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, i ostavlja rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku tog roka odlučuje o zahtevu;

3) donosi rešenje kojim se odbija zahtev za akreditaciju.“

Član 13.

Član 31. stav 1. menja se i glasi:

„Ministarstvo:

1) predlaže Vladi politiku visokog obrazovanja;

2) planira politiku upisa studenata na studije koje ostvaruju visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, odnosno Autonomna pokrajina Vojvodina, na predlog Nacionalnog saveta;

3) prati razvoj visokog obrazovanja;

4) izdaje dozvolu za rad visokoškolskih ustanova;

5) utvrđuje način izдавanja diplome i dodatka diplomi;

6) raspodeljuje finansijska sredstva iz budžeta Republike namenjena visokoškolskim ustanovama i kontroliše njihovo korišćenje;

7) vrši upravni nadzor;

8) stara se o uključivanju visokoškolskih ustanova u proces priznavanja visokoškolskih kvalifikacija u Evropi;

9) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom.“

Član 14.

U članu 35. stav 2. tačka 2) briše se.

Član 15.

Član 40. menja se i glasi:

„Studijskim programom osnovnih i specijalističkih studija može biti predviđen završni rad.

Studijski program master akademskih studija i master strukovnih studija sadrži obavezu izrade završnog rada.

Doktorska disertacija je završni deo studijskog programa doktorskih studija, osim doktorata umetnosti koji je umetnički projekat.

Izuzetno, doktorat nauka može da stekne lice magistar nauka odnosno lice sa završenim studijama medicine i završenom zdravstvenom specijalizacijom, na

osnovu odbranjene disertacije zasnovane na radovima objavljenim u vrhunskim svetskim časopisima, u skladu sa standardima koje utvrđuje Nacionalni savet.

Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni deo studijskog programa, ulaze u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.

Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, uređuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Postupak pripreme i uslovi za odbranu disertacije uređuju se opštim aktom univerziteta.

Visokoškolska ustanova na kojoj se brani doktorska disertacija dužna je da doktorsku disertaciju i izveštaj komisije o oceni doktorske disertacije učini dostupnom javnosti, i to u elektronskoj verziji na zvaničnoj internet stranici ustanove i u štampanom obliku u biblioteci ustanove, najmanje 30 dana pre usvajanja izveštaja komisije na nadležnom organu, kao i do odbrane disertacije.

Univerzitet je dužan da ustanovi digitalni repozitorijum u kojem se trajno čuvaju elektronske verzije odbranjenih doktorskih disertacija, zajedno sa izveštajem komisije za ocenu disertacije, podacima o mentoru i sastavu komisije i podacima o zaštiti autorskih prava, kao i da sve navedene podatke učine javno dostupnim.

Kopiju sadržaja koji se čuva u repozitorijumu univerzitet je dužan da u roku od tri meseca od odbrane teze dostavi u centralni repozitorijum koji vodi Ministarstvo.“

Član 16.

U članu 64. stav 1. menja se i glasi:

„Organ poslovođenja univerziteta je rektor, fakulteta – dekan, akademije strukovnih studija – predsednik, visoke škole i visoke škole strukovnih studija – direktor. Organ poslovođenja se bira iz reda nastavnika visokoškolske ustanove koji su u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, a izabrani su na neodređeno vreme. Organ poslovođenja bira se na četiri godine sa mogućnošću jednog uzastopnog izbora.“

Član 17.

U članu 82. stav 1. menja se i glasi:

„Zvanja saradnika su: saradnik u nastavi i asistent.“

Član 18.

U članu 84. stav 7. menja se i glasi:

„Sa licem izabranim u zvanje asistenta zaključuje se ugovor o radu na period od tri godine, sa mogućnošću produženja za još tri godine, nakon kojih postoji mogućnost dodatnog produženja od još tri godine.“

Član 19.

U članu 93. stav 2. menja se i glasi:

„Nastavniku koji je ispunio uslove iz stava 1. ovog člana u zvanju redovnog profesora, ukoliko postoji potreba za nastavkom rada, može se produžiti radni odnos ugovorom sa visokoškolskom ustanovom na određeno vreme do tri godine, uz mogućnost dodatnog produženja za još dve godine na preuzetim obavezama na master akademskim i doktorskim studijama kao mentor ili član komisija u postupku izrade i odbrane završnih radova odnosno disertacija na tim studijama, a najduže do kraja školske godine u kojoj navršava 70 godina života.“

Stav 4. briše se.

Član 20.

U članu 105. stav 7. menja se i glasi:

„Broj ispitnih rokova je šest, a termini održavanja ispitnih rokova utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.“

Član 21.

U članu 127. stav 8. menja se i glasi:

„Ako samostalna visokoškolska ustanova u ostavljenom roku iz stava 7. ovog člana, ne poništi diplomu iz razloga utvrđenih u stavu 1. tač. 2)-4) ovog člana ministarstvo obrazuje komisiju koju čine naučnici, odnosno umetnici i stručnjaci iz odgovarajuće uže naučne, odnosno umetničke oblasti, radi sačinjavanja mišljenja na osnovu kog donose odluku o poništavanju diplome.“

Član 22.

Član 152. briše se.

Član 23.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije.“

O B R A Z L O Ž E N J E

I. Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. Razlozi za donošenje zakona

Zakon o visokom obrazovanju donet je 2005. godine, posle pristupanja naše zemlje Bolonjskom procesu. Prioriteti Bolonjskog procesa su usvajanje zajedničkog okvira za uporedivost kvalifikacija i diploma, uvođenje Evropskog sistema prenosa bodova, uvođenje evropskih standarda za obezbeđenje kvaliteta visokog obrazovanja uz očuvanje nacionalnih, kulturnih i jezičkih specifičnosti, kretanje studenata i nastavnika unutar jedinstvenog evropskog prostora, pojednostavljenje postupka priznavanja diploma.

U toku dosadašnje primene Zakona, 2007., 2008., 2010., 2012., 2013., 2014., 2015. i 2017. godine vrštene su njegove izmene i dopune, kako bi se obezbedila efektivnost sistema u oblasti visokog obrazovanja i njegova usklađenost sa principima uspostavljenim u okviru evropskih integracija. Neke izmene i dopune su dale očekivane rezultate a neke izmene se nisu pokazale kao efikasne i primenljive u našem sistemu obrazovanja.

Predložene izmene imaju za cilj da poprave i dopune Zakon o visokom obrazovanju.

III. Objasnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja

U članu 1. Predloga zakona predloženom dopunom člana 3. dopunjeni ciljevi bliže oslikavaju misiju visokog obrazovanja i u saglasnosti su sa Strategijom razvoja obrazovanja do 2020. godine.

U članu 2. Predloga zakona kojim se dopunjuje član 4. dodaje se princip akademske čestitosti, koji je posebno važan u uslovima kada su naučni radovi i naučna zvanja najviših državnih funkcionera pod znakom pitanja.

U članu 3. Predloga zakona kojim se dodaje novi član 7a, koji je odnosi na princip akademske čestitosti, koji je posebno važan u uslovima kada su naučni radovi i naučna zvanja najviših državnih funkcionera pod znakom pitanja.

U članu 4. Predloga zakona kojim se menja član 11. potrebno je da Narodna skupština kao najviše predstavničko telo i nosilac zakonodavne vlasti imenuje članove Nacionalnog saveta.

U članu 5. Predloga zakona kojim se menja član 12. sprečava se očigledna namera ministra da razvlasti Nacionalni savet za visoko obrazovanje i deo njegovih važnih nadležnosti dodeli sebi.

U članu 6. Predloga zakona kojim se menja član 13. propisuje se da Narodna skupština kao najviše predstavničko telo i nosilac zakonodavne vlasti imenuje članove Nacionalnog saveta. Isto tako, prema mišljenju Agencije za borbu protiv korupcije, treba zakonom definisati kriterijume prema kojima Nacionalni savet za visoko obrazovanje može da osniva radna tela.

U članu 7. Predloga zakona kojim se menja član 14. propisuje se da Narodna skupština kao najviše predstavničko telo i nosilac zakonodavne vlasti obrazuje Nacionalno akreditaciono telo.

U članu 8. Predloga zakona kojim se menja član 16. propisuje se da Nacionalno akreditaciono telo treba da bude nezavisno i samostalno, te ne bi trebalo da njegov Upravni odbor imenuje Vlada, već Nacionalni savet za visoko obrazovanje.

U članu 9. Predloga zakona kojim se menja član 18. reguliše se da bi se obezbedila što veća samostalnost direktora, on ne bi trebalo da ima mogućnost ponovnog izbora, jer ponovni izbor može dovesti do uticaja pojednih aktera na direktora u toku njegovog prvog mandata.

U članu 10. Predloga zakona kojim se menja član 20. tako da komisija koja je do sada obavljala taj posao koji sada prelazi na akreditaciono telo, sada je samo stručna komisija. Izmenom načina izbora članova komisije bila bi ugrožena njena nezavisnost, što bi bilo u suprotnosti sa preporukama svih međunarodnih standarda za akreditaciju i kontrolu kvaliteta.

U članu 11. Predloga zakona kojim se dopunjuje član 21. Komisiji za akreditaciju i proveru kvaliteta su novim zakonom oduzeta mnoga važna ovlašćenja koja, po mom mišljenju moraju da mu pripadaju, te je zbog toga neophodno dodati nove tačke.

U članu 12. Predloga zakona kojim se menja član 23. tako da je predloženo rešenje u koliziji sa Preporukama evaluacionog tima ENQA za standard ESG 2.6. „Procedure praćenja“ u kojima стоји obaveza konzistentne implementacije ovih procedura. Srbija je dobila prelaznu ocenu za ovaj standard na bazi toga što smo imali u proceduri akreditacije predviđen akt upozorenja, a po preporuci smo uveli i proceduru naknadnog praćenja u postupak spoljašnje provere kvaliteta. Smatram da bi ispunjenje ovog standarda bilo ugroženo izbacivanjem Akta upozorenja iz člana 23. stav 8.

U članu 13. Predloga zakona kojim se menja član 31. tako da inicijalno predložene tačke 9) i 10) prvog stava ovog člana koje se tiču davanja saglasnosti na standarde i utvrđivanja postupka za spoljašnju proveru kvaliteta nisu u saglasnosti sa ESG standardom 3.6. „Nezavisnost“, kao ni sa Preporukama iz izveštaja evaluacionog tima ENQA za standard ESG 3.6.

U članu 14. Predloga zakona u kome se tačka 2) člana 35. briše, zato što smatram da master strukovne studije ne treba da postoje.

U članu 15. Predloga zakona kojim se menja član 40. propisuje se da lekare specijaliste i magistre drugih studijskih profila treba izjedanačiti za izradu doktorata (čl.40,stav 4.,čl. kao i čl. 148 Nacrt ZOVO.: „Studenti upisani na magistarske studije do 10.9.2005. godine imaju pravo da završe studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2017/2018. godine.“)

Diplomske studije trajale su od 8 do 10 semestara,a plan je imao mnogo veći broj časova nego sada.Magistarske studije su trajale 4 semestra obično sa 6 dvosemestralnih ispita.Magistarski rad je, po pravilu, sadržavao originalne rezultate koji su bili publikovani.

Ne sme se dozvoliti diskriminacija.

Nije dobro vremenski ograničavati izradu rada ili rok trajanja diploma (primer magistri) .Istraživanja često traju i više godina a i decenija(Vera Rubin-astrofizika (tamna masa i energija),A.Fleming-medicina(penicilin),E.Vajls-matematika (Velika Fermaova teorema iz sedamnaestog veka),M.Milanković i njegov „Kanon

osunčavanja Zemlje“ ...,svaka selekcija biljka ili životinja,sinteza lekova.(Treba gledati i interesu velikih i značajnih istraživačkih instituta „Vinče“, „Pupin“ i sl.).

U članu 16. Predloga zakona kojim se menja stav 1. člana 64. smatram da je bolje da mandat traje četiri godine, jer je tri godine kratak period za neke ozbiljnije promene u jednoj visokoškolskoj instituciji.

U članu 17. Predloga zakona kojim se menja član 82. stav 1. zato što zvanje asistent sa doktoratom automatski usporava napredovanje i kadrovsko podmlađivanje.

U članu 18. Predloga zakona kojim se menja član 84. stav 7. propisano je da mogućnost produženja bude šest godina zbog doktorskih studija.

U članu 19. Predloga zakona kojim se menja član 93. stav 2. propisano je da se produži radni odnos do tri godine, a da mogućnost produženja od dve godine bude samo na postdiplomskim studijama.

Stav 4. je potrebno brisati zbog mogućnosti zloupotrebe.

U članu 20. Predloga zakona kojim se menja član 105. stav 7. propisano je da fakulteti pod pritiskom studentskog parlamenta i željom za dodatnom zaradom mogu povećavati broj ispitnih rokova i time negativno uticati na kvalitet i kvantitet znanja. Smatramo da je dovoljno da postoji šest ispitnih rokova.

U članu 21. Predloga zakona kojim se menja član 127. stav 8., ova izmena je neophodna da bi se sprečila mogućnost zloupotrebe prilikom donošenja odluke o poništavanju diplome.

U članu 22. Predloga zakona kojim se briše član 152., brisanje ovog člana je neophodno zato što ovako formulisan član zakona nije dovoljno jasan i precizan.

U članu 23. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

IV. Analiza efekata za donošenje zakona

Donošenje ovog zakona sprečava dalje štetne posledice po visokoškolske ustanove i celokupan sistem obrazovanja u Srbiji.

V. Procena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezrediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

VI. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku se predlaže iz razloga da bi se izbegle dalje štetne posledice, a u cilju obezbeđivanja što efikasnijeg funkcionisanja visokoškolskih ustanova.

PREGLED ODREDBE ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU KOJE SE MENJAJU I DOPUNJUJU

Ciljevi visokog obrazovanja Član 3.

Ciljevi visokog obrazovanja jesu:

- 1) prenošenje naučnih, umetničkih i stručnih znanja i veština;
- 2) razvoj nauke i unapređivanje umetničkog stvaralaštva;

**2a) NEPREKIDNO OBAVLjANJE TRANSFERA I KREIRANjE NAUČNIH
ZNANJA I STRUČNIH KOMPETENCIJA KOJIMA SE OMOGUĆAVA, U PRVOM
REDU, SOCIJALNI, KULTURNI, EKONOMSKI I DRUGI NAPREDAK NAŠE
ZEMLjE I NJENIH GRAĐANA, U STALNO PROMENLjIVIM OKOLNOSTIMA
ŽIVOTA I RAZVOJA;**

- 3) obezbeđivanje naučnog, umetničkog i stručnog podmlatka;
- 4) obrazovanje kreativne populacije koja neprekidno usvaja i stvara nova znanja;
- 5) obezbeđivanje jednakih uslova za sticanje visokog obrazovanja i obrazovanja tokom čitavog života;
- 6) bitno povećanje broja stanovnika sa visokim obrazovanjem;
- 6a) PREUZIMANjE ULOGE INICIATORA BRŽEG PODIZANjA
KVALITETA OBRAZOVANjA NA SVIM NIVOIMA TAKO ŠTO ĆE VISOK
KVALITET DOKTORSKIH STUDIJA DELOVATI NA PODIZANjE KVALITETA
OBRAZOVNOG SISTEMA OD OVIH STUDIJA NANIŽE;**
- 7) unapređenje međunarodne otvorenosti sistema visokog obrazovanja.

Principi visokog obrazovanja Član 4.

Delatnost visokog obrazovanja zasniva se na sledećim principima:

- 1) akademske slobode;
- 2) autonomija;
- 3) akademski integritet;
- 3a) AKADEMSKA ČESTITOST;**
- 4) jedinstvo nastave, naučnoistraživačkog, odnosno umetničkog rada i inovativne delatnosti, kao i stručnog rada;
- 5) otvorenost prema javnosti i građanima;
- 6) uvažavanje humanističkih i demokratskih vrednosti nacionalne i evropske tradicije i vrednosti kulturnog nasleđa;
- 7) poštovanje ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih vidova diskriminacije;
- 8) usklađivanje sa evropskim sistemom visokog obrazovanja i unapređivanje akademske mobilnosti nastavnog i nenastavnog osoblja i studenata;
- 9) učešće studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;

- 10) ravnopravnost visokoobrazovnih ustanova bez obzira na oblik svojine, odnosno na to ko je osnivač;
- 11) afirmacija konkurenčije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sistema;
- 12) obezbeđivanje kvaliteta i efikasnosti studiranja;
- 13) povezanost sa preduniverzitskim obrazovanjem;
- 14) zaštita intelektualne svojine u procesima transfera znanja.

Akademski integritet

Član 7.

Na akademskom integritetu zasnivaju se: očuvanje dostojanstva profesije, unapređivanje moralnih vrednosti, zaštita vrednosti znanja i podizanje svesti o odgovornosti svih članova akademske zajednice i unapređenje ljudskih prava i sloboda.

AKADEMSKA ČESTITOST

ČLAN 7A

PRINCIP AKADEMSKE ČESTITOSTI ZASNIVA SE NA SAMOSTALNOJ IZRADI NAUČNIH RADOVA I STRIKTNOM POŠTOVANJU TUĐIH AUTORSKIH PRAVA, KAO I NA INTEGRITETU U NAUČNOISTRAŽOVAČKOM RADU U CILJU OČUVANJA DOSTOJANSTVA PROFESIJE, RAZVIJANJU I UNAPREĐIVANJU MORALNO-ETIČKIH VREDNOSTI, ZAŠTITI VREDNOSTI ZNANJA I UVAŽAVANJU I PODIZANJU SVESTI O ODGOVORNOSTI ISTRAŽIVANJA U NAUČNOISTRAŽIVAČKOM RADU.

Sastav Nacionalnog saveta

Član 11.

(1) Nacionalni savet ima 17 18 članova, koje imenuje Vlada **NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE (U DALJEM TEKSTU: NARODNA SKUPŠTINA)**, vodeći računa o zastupljenosti pripadnika oba pola, i to:

1) šest članova iz reda redovnih profesora, vrhunskih stručnjaka u zvanju naučnog savetnika, odnosno umetnika sa međunarodno priznatim radovima ili osvedočenim doprinosom nacionalnoj kulturi, vodeći računa o zastupljenosti obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja, kao i zastupljenosti univerziteta, na predlog Konferencije univerziteta;

2) dva člana iz reda profesora strukovnih studija, na predlog Konferencije akademija strukovnih studija i visokih škola (u daljem tekstu: Konferencija akademija i visokih škola);

2A) JEDAN ČLAN IZ REDA STUDENATA;

3) sedam članova iz reda vrhunskih stručnjaka, odnosno umetnika sa međunarodno priznatim radovima ili osvedočenim doprinosom nacionalnoj kulturi, vodeći računa o zastupljenosti obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja, na predlog ministarstva nadležnog za poslove visokog obrazovanja;

4) dva člana na predlog Privredne komore Srbije.

(2) U pitanjima koja su od značaja za studente, na poziv Nacionalnog saveta, u radu Nacionalnog saveta, sa pravom učestvovanja u odlučivanju, učestvuju dva predstavnika studenata koje određuju studentske konferencije iz redova studenata koji imaju prosečnu ocenu studija najmanje osam.

(3) Kada se na jeziku nacionalne manjine u celini ili delimično izvodi nastava u okviru visokog obrazovanja, u pitanjima od značaja za izvođenje nastave na jeziku nacionalne manjine, u radu Nacionalnog saveta, sa pravom učestvovanja u odlučivanju, učestvuje predstavnik nacionalnog saveta te nacionalne manjine.

(4) Konferencija univerziteta, Konferencija akademija i visokih škola, ministarstvo nadležno za poslove visokog obrazovanja, odnosno Privredna komora Srbije, objavljuje javni poziv za prijavljivanje kandidata za članove Nacionalnog saveta najkasnije u roku od šest meseci pre isteka mandata članova Nacionalnog saveta.

(5) Rok za prijavljivanje kandidata za članove Nacionalnog saveta jeste 15 dana od dana objavljinja javnog poziva.

(6) Lista prijavljenih kandidata stavlja se na uvid javnosti u roku od 10 dana od isteka roka za prijavljivanje kandidata.

(7) Primedbe i predlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima mogu se dostaviti u roku od 15 dana od dana stavljanja liste prijavljenih kandidata na uvid javnosti.

(8) Konferencija univerziteta, odnosno Konferencija akademija i visokih škola upućuje predlog **Vladi NARODNOJ SKUPŠTINI**, od najviše 18, odnosno tri kandidata, u roku od 30 dana od isteka roka za dostavljanje primedbi i predloga iz stava 7. ovog člana, vodeći računa o broju studenata i o broju nastavnika i saradnika, shodno članu 26. stav 5. ovog zakona. Ministarstvo nadležno za poslove visokog obrazovanja, odnosno Privredna komora Srbije upućuje predlog Vladi, od najviše osam, odnosno tri kandidata u roku od 30 dana od dana isteka roka za dostavljanje primedbi i predloga iz stava 7. ovog člana.

(9) **Vlada NARODNA SKUPŠTINA** donosi odluku o imenovanju članova Nacionalnog saveta u roku od 30 dana od dobijanja predloga iz stava 8. ovog člana.

(10) Član Nacionalnog saveta ne može biti lice, **KOJE JE U PRETHODNE TRI GODINE** izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organu političke stranke ili na dužnost organa poslovodenja visokoškolske ustanove, kao ni lice koje je član Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta (u daljem tekstu: Komisija za akreditaciju) i lice koje je zaposleno u Nacionalnom telu za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju (u daljem tekstu: Nacionalno akreditaciono telo).

(11) Mandat članova Nacionalnog saveta traje četiri godine sa mogućnošću još jednog izbora.

(12) **Vlada NARODNA SKUPŠTINA** razrešava člana Nacionalnog saveta pre isteka mandata, i to:

1) na lični zahtev;

2) ako ne ispunjava dužnosti člana Nacionalnog saveta ili svojim postupcima povredi ugled te dužnosti, a na predlog Konferencije univerziteta, Konferencije akademija i visokih škola, ministarstva nadležnog za poslove visokog obrazovanja, odnosno Privredne komore Srbije;

3) ukoliko se ispuni uslov iz stava 10. ovog člana.

(13) Nacionalni savet bira predsednika iz reda svojih članova.

(14) Članovi Nacionalnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada.

14) ČLANOVI NACIONALNOG SAVETA IMAJU PRAVO NA NAKNADU ZA RAD U VISINI KOJU UTVRDI NARODNA SKUPŠTINA, NA PREDLOG NADLEŽNOG ODBORA NARODNE SKUPŠTINE.

Nadležnost Nacionalnog saveta
Član 12.

(1) Nacionalni savet:

- 1) prati razvoj visokog obrazovanja i njegovu usklađenost sa evropskim i međunarodnim standardima;
  - 2) predlaže ministarstvu nadležnom za poslove visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Ministarstvo) mere za unapređivanje sistema visokog obrazovanja;
  - 3) daje mišljenje o politici upisa na visokoškolske ustanove;
  - 4) daje mišljenje u postupku donošenja propisa kojima se uređuju pitanja od značaja za delatnost visokog obrazovanja;
  - 5) predlaže Vladi normative i standarde rada visokoškolskih ustanova, kao i materijalna sredstva za njihovo ostvarivanje, po pribavljenom mišljenju Konferencije univerziteta i Konferencije akademija i visokih škola;
  - 6) odlučuje u drugom stepenu po žalbama u postupku akreditacije, na osnovu predloga žalbene komisije, koju obrazuje za svaku pojedinačnu žalu;
  - 7) utvrđuje smernice u vezi sa organizacijom, sprovodenjem kratkog programa studija i izdavanjem odgovarajućeg sertifikata;
  - 8) utvrđuje naučne, umetničke, odnosno stručne oblasti u okviru polja iz člana 37. ovog zakona, na predlog Konferencije univerziteta i Konferencije akademija i visokih škola;
  - 9) utvrđuje listu stručnih, akademskih, naučnih, odnosno umetničkih naziva sa naznakom zvanja odgovarajućeg stepena studija iz odgovarajućih oblasti i skraćenice stručnih, akademskih, naučnih, odnosno umetničkih naziva dvojezično, na srpskom i engleskom jeziku;
  - 10) utvrđuje standarde za samovrednovanje i ocenjivanje kvaliteta visokoškolskih ustanova na predlog Nacionalnog akreditacionog tela;
  - 11) utvrđuje standarde za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova na predlog Nacionalnog akreditacionog tela;
  - 12) utvrđuje standarde za početnu akreditaciju na predlog Nacionalnog akreditacionog tela;
  - 13) utvrđuje standarde i postupak za akreditaciju visokoškolskih ustanova na predlog Nacionalnog akreditacionog tela;
  - 14) utvrđuje standarde i postupak za akreditaciju studijskih programa na predlog Nacionalnog akreditacionog tela;
  - 15) utvrđuje minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika, na predlog Konferencije univerziteta, odnosno Konferencije akademija i visokih škola;
  - 16) donosi Osneve za kodeks o akademskom integritetu na visokoškolskim ustanovama u Republici Srbiji;
  - 17) utvrđuje listu recenzenzata;
  - 18) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.
- (2) U listu recenzenzata iz stava 1. tačka 17) ovog člana mogu biti imenovani nastavnici visokoškolskih ustanova u Republici, kao i nastavnici u odgovarajućem zvanju sa visokoškolskih ustanova van teritorije Republike.
- (3) Lista recenzenzata objavljuje se na zvaničnoj internet stranici Nacionalnog saveta i sadrži podatke o:
- 1) imenu i prezimenu recenzenta;

- 2) državi, mestu i ustanovi na kojoj je stekao najviši stepen obrazovanja;
- 3) trenutnom nastavno-naučnom zvanju i godini i ustanovi u kojoj je izabran u nastavno-naučno zvanje;
- 4) obrazovno-naučnom, odnosno obrazovno-umetničkom polju i oblasti u kojoj je izabran u nastavno-naučno zvanje.
- (4) Na listi recenzentata ne može biti lice koje je izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organu političke stranke, na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove, člana Nacionalnog saveta, Komisije za akreditaciju, odnosno zaposleno u Nacionalnom akreditacionom telu.
- (5) Nacionalni savet najmanje dva puta godišnje održava sastanak sa Privrednom komorom Srbije, odnosno jedanput godišnje sa Nacionalnim prosvetnim savetom, Savetom za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih i drugim profesionalnim udruženjima za razmatranje pitanja iz svoje nadležnosti i utvrđivanja prioriteta u sprovođenju politike visokog obrazovanja.
- (6) Akti iz stava 1. tač. 8) 16) ovog člana objavljaju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 12.

NACIONALNI SAVET:

- 1) PRATI RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA I NJEGOVU USKLAĐENOST SA EVROPSKIM I MEĐUNARODNIM STANDARDIMA;
- 2) PREDLAŽE MINISTARSTVU NADLEŽNOM ZA POSLOVE VISOKOG OBRAZOVANJA (U DALJEM TEKSTU: MINISTARSTVO) POLITIKU VISOKOG OBRAZOVANJA;
- 3) DAJE MIŠLJENJE O POLITICI UPISA NA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE;
- 4) DAJE MIŠLJENJE U POSTUPKU DONOŠENJA PROPISA KOJIMA SE UREĐUJU PITANJA OD ZNAČAJA ZA DELATNOST VISOKOG OBRAZOVANJA;
- 5) PREDLAŽE VLADI NORMATIVE I STANDARDE RADA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA, KAO I MATERIJALNA SREDSTVA ZA NJIHOVO OSTVARIVANJE, PO PRIBAVLJENOM MIŠLJENJU KONFERENCIJE UNIVERZITETA I KONFERENCIJE AKADEMIJA STRUKOVNIH STUDIJA;
- 6) UTVRĐUJE NAUČNE, UMETNIČKE, ODNOSNO STRUČNE OBLASTI U OKVIRU POLJA IZ ČLANA 27. OVOG ZAKONA, NA PREDLOG KONFERENCIJE UNIVERZITETA I KONFERENCIJE AKADEMIJA STRUKOVNIH STUDIJA;
- 7) UTVRĐUJE STANDARDE ZA SAMOVREDNOVANJE I OCENJIVANJE KVALITETA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA;
- 8) UTVRĐUJE STANDARDE I POSTUPAK ZA SPOLJAŠNјU PROVERU KVALITETA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA;
- 9) UTVRĐUJE STANDARDE ZA POČETNU AKREDITACIJU;
- 10) UTVRĐUJE STANDARDE I POSTUPAK ZA AKREDITACIJU VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA;
- 11) UTVRĐUJE STANDARDE I POSTUPAK ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA;

12) ODLUČUJE U DRUGOM STEPENU PO ŽALBAMA U POSTUPKU AKREDITACIJE;

13) UTVRĐUJE MINIMALNE USLOVE ZA IZBOR U ZVANJA NASTAVNIKA, NA PREDLOG KONFERENCIJE UNIVERZITETA, ODNOŠNO KONFERENCIJE AKADEMIJA STRUKOVNIH STUDIJA, IMAJUĆI U VIDU ODGOVARAJUĆE KRITERIJUME MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DELATNOST;

14) UTVRĐUJE LISTU STRUČNIH, AKADEMSKIH I NAUČNIH NAZIVA SA NAZNAKOM ZVANJA ODGOVARAJUĆEG STEPENA STUDIJA IZ ODGOVARAJUĆIH OBLASTI I SKRAĆENICE STRUČNIH, AKADEMSKIH I NAUČNIH NAZIVA;

15) PREDLAŽE MINISTARSTVU NACIONALNI OKVIR KVALIFIKACIJA ZA NIVO VISOKOG OBRAZOVANJA;

16) OBAVLJA I DRUGE POSLOVE, U SKLADU SA ZAKONOM. AKTI IZ TAČ. 6)-11) I TAČ. 13) I 14) OVOG ČLANA OBJAVLJUJU SE U "SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE.

**Rad Nacionalnog saveta
Član 13.**

(1) Rad Nacionalnog saveta je javan.

(2) Nacionalni savet, za potrebe svog rada, može da obrazuje posebna radna tela.

(3) Sredstva za rad Nacionalnog saveta i njegovih radnih tela obezbeđuju se u budžetu Republike.

(4) Stručne, administrativno-tehničke i informatičke poslove za potrebe Nacionalnog saveta i njegovih radnih tela obavlja Ministarstvo.

(5) Nacionalni savet podnosi Vladi **NARODNOJ SKUPŠTINI** izveštaj o svom radu najmanje jedanput godišnje.

(6) Nacionalni savet donosi poslovnik o svom radu, poslovnik o radu Žalbene komisije i Kodeks o akademskom integritetu i sprečavanju sukoba interesa članova Nacionalnog saveta i članova žalbene komisije.

**Nacionalno akreditaciono telo
Član 14.**

~~(1) Radi obavljanja poslova akreditacije, provere kvaliteta visokoškolskih ustanova i jedinica u njihovom sastavu, vrednovanja studijskih programa i obezbeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju Vlada obrazuje Nacionalno akreditaciono telo.~~

(1) RADI OBAVLJANJA POSLOVA AKREDITACIJE, PROVERE KVALITETA VISOKOSKOLSKIH USTANOVA I JEDINICA U NJIHOVOM SASTAVU, VREDNOVANJA STUDIJSKIH PROGRAMA I OBEZBEDIVANJA KVALITETA U VISOKOM OBRAZOVANJU NARODNA SKUPŠTINA OBRAZUJE NACIONALNO AKREDITACIONO TELO.

(2) Nacionalno akreditaciono telo ima svojstvo pravnog lica.

(3) Nacionalno akreditaciono telo finansira se iz prihoda od naknada za akreditaciju i proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova i jedinica u njihovom sastavu,

vrednovanja studijskih programa i obezbeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju i iz drugih prihoda u skladu sa zakonom.

(4) Nacionalno akreditaciono telo podnosi Vladi izveštaj o svom radu najmanje jedanput godišnje, a izuzetno i na zahtev Nacionalnog saveta i Ministarstva.

(4) NACIONALNO AKREDITACIONO TELO PODNOSI NARODNOJ SKUPŠTINI IZVEŠTAJ O SVOM RADU NAJMANJE JEDANPUT GODIŠNJE, A IZUZETNO I NA ZAHTEV NACIONALNOG SAVETA I MINISTARSTVA.

Upravni odbor

Član 16.

(1) Organ upravljanja Nacionalnog akreditacionog tela je upravni odbor.

(2) Upravni odbor ima sedam članova, koje imenuje Vlada, vodeći računa o zastupljenosti pripadnika oba pola.

(2) UPRAVNI ODBORIMA 10 ČLANOVA KOJE BIRA NACIONALNI SAVET NA OSNOVU PREDLOGA KONFERENCIJE UNIVERZITETA I KONFERENCIJE AKADEMIJA I VISOKIH ŠKOLA, S TIM DA NI JEDAN OD PREDLAGAČA NE MOŽE PREDLOŽITI VIŠE OD JEDNOG KANDIDATA ZA ČLANA UPRAVNOG ODBORA.

(3) Jednog člana Upravnog odbora predlaže Konferencija univerziteta iz reda redovnih profesora univerziteta, jednog člana predlaže Konferencija akademija i visokih škola iz reda profesora strukovnih studija, dva člana predlaže Privredna komora Srbije, a tri člana imenuju se na predlog Ministarstva.

(4) Članovi upravnog odbora biraju se na period od četiri godine, sa mogućnošću još jednog izbora.

(5) Član upravnog odbora ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organ političke stranke ili na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove, kao ni lice koje je član Nacionalnog saveta, Komisije za akreditaciju ili lice koje je zaposleno u Nacionalnom akreditacionom telu.

(6) Član upravnog odbora ima pravo na naknadu za rad u iznosu koji utvrđuje Vlada.

Direktor

Član 18.

(1) Organ poslovođenja Nacionalnog akreditacionog tela je direktor.

(2) Direktor se bira i razrešava u skladu sa zakonom, na osnovu javnog konkursa, iz reda redovnih profesora univerziteta koji imaju iskustvo u poslovođenju i obezbeđivanju kvaliteta u visokom obrazovanju.

(3) Direktor se bira na period od pet godina, sa mogućnošću još jednog izbora.

(3) DIREKTOR SE BIRA NA PERIOD OD PET GODINA, BEZ MOGUĆNOSTI PONOVNOG JEDNOG IZBORA.

Komisija za akreditaciju

KOMISIJA ZA AKREDITACIJU I PROVERU KVALITETA

Član 20.

(1) Stručni organ Nacionalnog akreditacionog tela je Komisija za akreditaciju.

(1) STRUČNI ORGAN NACIONALNOG AKREDITACIONOG TELA JE KOMISIJA ZA AKREDITACIJU I PROVERU KVALITETA (U DALJEM TEKSTU: KOMISIJA ZA AKREDITACIJU).

(2) Komisija za akreditaciju sprovodi postupak akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa i postupak spoljašnje provere kvaliteta visokoškolskih ustanova, u skladu sa zakonom i propisanim postupkom i standardima za akreditaciju i za spoljašnju proveru kvaliteta.

(3) Komisija za akreditaciju ima 17 članova.

(4) Članove Komisije za akreditaciju bira upravni odbor Nacionalnog akreditacionog tela, na predlog Nacionalnog saveta, vodeći računa o zastupljenosti pripadnika oba pola, kao i o zastupljenosti obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja.

(4) ČLANOVE KOMISIJE ZA AKREDITACIJU BIRA NACIONALNI SAVET IZ REDA ISTAKNUTIH REDOVNIH PROFESORA, NAUČNIKA, UMETNIKA I STRUČNJAKA, NA PREDLOG KONFERENCIJE UNIVERZITETA, ODНОСНО KONFERENCIJE AKADEMIJA I VISOKIH ŠKOLA STRUKOVNIH STUDIJA.

(5) Članovi Komisije za akreditaciju biraju se na pet godina.

(6) Član Komisije za akreditaciju ima pravo na naknadu za rad u visini koju utvrđuje Upravni odbor Nacionalnog akreditacionog tela, uz saglasnost Vlade.

(7) Član Komisije za akreditaciju ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organ političke stranke ili na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove, lice koje je član Nacionalnog saveta, kao ni lice koje je zaposleno u Nacionalnom akreditacionom telu.

(8) Lice koje je izabrano za člana Komisije za akreditaciju, a koje je na listi recenzentata Konferencije univerziteta i Konferencije akademija i visokih škola ne može obavljati poslove recenzenta u toku trajanja mandata člana Komisije za akreditaciju.

(9) Upravni odbor razrešava člana Komisije za akreditaciju:

1) na lični zahtev;

2) ako nesavesno obavlja poslove ili svojim postupcima povredi ugled dužnosti koju obavlja;

3) ako se ispuni uslov iz stava 8. ovog člana;

4) zbog povrede etičkog kodeksa iz člana 17. stav 1. tačka 6) ovog zakona.

(10) Komisija za akreditaciju bira predsednika iz reda svojih članova.

(11) Komisija za akreditaciju donosi poslovnik o radu.

**Nadležnost i rad Komisije za akreditaciju
Član 21.**

(1) Komisija za akreditaciju:

1) odlučuje o zahtevu za akreditaciju i sprovodi postupak akreditacije ustanova i studijskih programa u oblasti visokog obrazovanja;

2) sačinjava izveštaj o početnoj akreditaciji u postupku izdavanja dozvole za rad;

3) sprovodi postupak spoljašnje provere kvaliteta;

4) stara se o harmonizaciji primene standarda i procedura u oblasti akreditacije, u okviru evropskog prostora visokog obrazovanja;

5) obavlja i druge poslove u skladu sa statutom Nacionalnog akreditacionog tela.

6) PREDLAŽE NACIONALNOM SAVETU STANDARDE ZA SAMOVREDNOVANJE I OCENJIVANJE KVALITETA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

7) PREDLAŽE NACIONALNOM SAVETU STANDARDE ZA SPOLJAŠNJI PROVERU KVALITETA VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

8) PREDLAŽE NACIONALNOM SAVETU STANDARDE ZA POČETNU AKREDITACIJU

9) PREDLAŽE NACIONALNOM SAVETU STANDARDE I POSTUPAK ZA AKREDITACIJU VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA

10) PREDLAŽE NACIONALNOM SAVETU STANDARDE I POSTUPAK ZA AKREDITACIJU STUDIJSKIH PROGRAMA

11) POMAŽE I SARAĐUJE SA VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA U OBEZBEĐIVANJU I UNAPREĐENJU NJIHOVOG KVALITETA

(2) Radi obavljanja poslova iz stava 1. tač. 1)-3) ovog člana Komisija za akreditaciju u skladu sa statutom Nacionalnog akreditacionog tela:

1) obrazuje potkomisije za obrazovno-naučna polja, odnosno obrazovno-umetničko polje iz člana 37. ovog zakona;

2) obrazuje potkomisiju za spoljašnju proveru kvaliteta u čijem radu učestvuju predstavnici studenata;

3) predlaže Direktoru Nacionalnog akreditacionog tela recenzente, na način i po postupku utvrđenom statutom Nacionalnog akreditacionog tela, a sa liste koju utvrđuje Nacionalni savet.

(3) U slučaju akreditacije studijskog programa specifičnog nacionalnog karaktera, recenzenti se imenuju iz reda domaćih univerzitetskih nastavnika, naučnika, umetnika ili stručnjaka.

(4) U slučaju akreditacije studijskog programa doktorskih studija najmanje jedan recenzent mora biti nastavnik, naučnik ili umetnik zaposlen na visokoškolskoj, odnosno naučnoj ustanovi iz inostranstva, koji ispunjava uslove da bude mentor na tom studijskom programu, u skladu sa standardima iz člana 12. stav 1. tačka 14) ovog zakona.

Akreditacija Član 23.

(1) Akreditacijom se utvrđuje da visokoškolska ustanova i studijski programi ispunjavaju standarde iz člana 12. tač. 13) i 14) ovog zakona i da visokoškolska ustanova ima pravo na izdavanje javnih isprava u skladu sa ovim zakonom.

(2) U postupku akreditacije visokoškolske ustanove utvrđuje se ispunjenost standarda za akreditaciju, da li ustanova ispunjava i odgovarajuće uslove iz čl. 44-48. ovog zakona i da li ispunjava uslov u pogledu potrebnog broja nastavnika.

(3) Uslov u pogledu potrebnog broja nastavnika visokoškolska ustanova ispunjava ako ima nastavnike u radnom odnosu sa punim radnim vremenom za izvođenje najmanje 70% časova aktivne nastave na studijskom programu za koji se traži dozvola za rad, a najmanje 20 nastavnika u radnom odnosu sa punim radnim vremenom na visokoškolskoj ustanovi.

(4) Izuzetak su studijski programi u polju umetnosti gde taj broj ne može biti manji od 50%.

(5) Od ukupnog broja nastavnika potrebnih za obavljanje nastave po godinama studija za studijski program za koji se traži dozvola za rad, akademije strukovnih studija i visoke škole strukovnih studija, izuzev u polju umetnosti, moraju da imaju najmanje 50% nastavnika sa stečenim naučnim nazivom doktora nauka.

(6) U postupku akreditacije master akademskog, odnosno doktorskog studijskog programa utvrđuje se i da li su ispunjeni uslovi za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umetničko-istraživačkog rada, u skladu sa zakonom.

(7) Postupak akreditacije sprovodi se redovno, u roku od sedam godina, a ranije na zahtev visokoškolske ustanove.

~~(8) U postupku akreditacije Nacionalno akreditacione telo:~~

~~1) izdaje uverenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;~~

~~2) donosi rešenje kojim se odbija zahtev za akreditaciju;~~

~~3) izdaje potvrdu visokoškolskoj ustanovi da je podnet uredan zahtev;~~

~~4) donosi zaključak kojim upućuje visokoškolsku ustanovu da dopuni zahtev nedostajućom dokumentacijom u roku od 30 dana, a ako ustanova ne dopuni zahtev u roku, donosi rešenje o odbacivanju zahteva.~~

(8) U POSTUPKU AKREDITACIJE NACIONALNO AKREDITACIONO TELO:

1) IZDAJE UVERENJE O AKREDITACIJI VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, ODNOSNO STUDIJSKOG PROGRAMA;

2) UPUĆUJE VISOKOŠKOLSKOJ USTANOVI AKT UPOZORENJA, KOJIM SE UKAZUJE NA NEDOSTATKE U POGLEDU ISPUNJENOSTI USLOVA, KVALITETA RADA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE, ODNOSNO STUDIJSKOG PROGRAMA, I OSTAVLJA ROK ZA OTKLANJANJE NAVEDENIH NEDOSTATAKA, S TIM ŠTO PO ISTEKU TOG ROKA ODLUČUJE O ZAHTEVU;

3) DONOSI REŠENJE KOJIM SE ODBIJA ZAHTEV ZA AKREDITACIJU.

(9) Nacionalno akreditaciono telo izdaje uverenje o akreditaciji, odnosno donosi rešenje kojim se odbija zahtev za akreditaciju u roku od devet meseci od dana prijema urednog zahteva.

(10) Na rešenje Nacionalnog akreditacionog tela kojim se odbija zahtev za akreditaciju, visokoškolska ustanova, može u roku od 15 dana od dana prijema rešenja uložiti žalbu Nacionalnom savetu preko Nacionalnog akreditacionog tela.

(11) U roku od 30 dana od dana prijema žalbe na rešenje iz stava 10. ovog člana, Nacionalni savet imenuje žalbenu komisiju.

(12) U žalbenu komisiju iz stava 11. ovog člana imenuju se tri recenzenta iz odgovarajuće oblasti sa liste recenzenata koju je utvrdio Nacionalni savet.

(13) Recenzent iz stava 12. ovog člana ne može biti lice zaposleno na visokoškolskoj ustanovi koja je podnela žalbu, kao ni lice koje je učestvovalo u postupku donošenja rešenja iz stava 10. ovog člana.

(14) Žalbena komisija dostavlja Nacionalnom savetu izveštaj i predlog za donošenje odluke o žalbi podnetoj na rešenje iz stava 10. ovog člana u roku od 30 dana od dana imenovanja.

(15) Nacionalni savet u roku od 30 dana od dana dostavljanja predloga iz stava 14. ovog člana donosi rešenje kojim može odbiti žalbu ili poništiti prвostepeno rešenje i vratiti Nacionalnom akreditacionom telu na ponovno odlučivanje.

(16) Nacionalno akreditaciono telo je dužno da u roku od 30 dana od dana prijema rešenja Nacionalnog saveta o poništavanju prvostepenog rešenja i vraćanju na ponovno odlučivanje doneće rešenje u skladu sa pravnim shvatanjem Nacionalnog saveta.

(17) Ukoliko visokoškolska ustanova uloži žalbu protiv rešenja Nacionalnog akreditacionog tela iz stava 16. ovog člana, Nacionalni savet će sam, u roku od 30 dana od dana prijema žalbe odlučiti o zahtevu za akreditaciju.

(18) Rešenje kojim se žalba odbija, odnosno rešenje kojim Nacionalni savet sam odlučuje o akreditaciji, konačno je u upravnom postupku.

(19) Visokoškolska ustanova iz stava 17. ovog člana, ima pravo da ponovi zahtev za akreditaciju po isteku roka od 90 dana od dana donošenja konačnog rešenja kojim se odbija zahtev za akreditaciju.

(20) Recenzenti iz stava 12. ovog člana imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada.

Ministarstvo Član 31.

(1) Ministarstvo:

- 1) predlaže Vladi politiku visokog obrazovanja;
- 2) planira politiku upisa studenata na studije koje ostvaruju visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, na predlog Nacionalnog saveta;
- 3) prati razvoj visokog obrazovanja;
- 4) izdaje dozvolu za rad visokoškolskih ustanova;
- 5) raspodeljuje finansijska sredstva iz budžeta Republike namenjena visokoškolskim ustanovama i kontroliše njihovo korišćenje;
- 6) stara se o uključivanju visokoškolskih ustanova u proces priznavanja visokoškolskih kvalifikacija u Evropi;
- 7) vrši nadzor nad zakonitošću propisa iz člana 12. stav 1. tač. 10)-14), u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava;
- 8) utvrđuje postupak za spoljašnju proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova;
- 9) potvrđuje, na zahtev zainteresovanog lica, da je isprava koju je izdala visokoškolska ustanova javna isprava;
- 10) obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom.

(1) MINISTARSTVO:

- 1) PREDLAŽE VLADI POLITIKU VISOKOG OBRAZOVANJA;
- 2) PLANIRA POLITIKU UPISA STUDENATA NA STUDIJE KOJE OSTVARUJU VISOKOŠKOLSKE USTANOVE ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA, ODNOSNO AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA, NA PREDLOG NACIONALNOG SAVETA;
- 3) PRATI RAZVOJ VISOKOG OBRAZOVANJA;
- 4) IZDAJE DOZVOLU ZA RAD VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA;
- 5) UTVRĐUJE NAČIN IZDAVANJA DIPLOME I DODATKA DIPLOMI;
- 6) RASPODELJUJE FINANSIJSKA SREDSTVA IZ BUDŽETA REPUBLIKE NAMENJENA VISOKOŠKOLSKIM USTANOVAMA I KONTROLIŠE NJIHOVO KORIŠĆENJE;
- 7) VRŠI UPRAVNI NADZOR;

8) STARA SE O UKLJUČIVANJU VISOKOŠKOLSKIH USTANOVA U PROCES PRIZNAVANJA VISOKOŠKOLSKIH KVALIFIKACIJA U EVROPI;
9) OBAVLJA I DRUGE POSLOVE, U SKLADU SA ZAKONOM.

(2) Akt iz stava 1. tačka 8) ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Stepeni studija
Član 35.

(1) Studije prvog stepena su:

- 1) osnovne akademske studije;
- 2) osnovne strukovne studije;
- 3) specijalističke strukovne studije.

(2) Studije drugog stepena su:

- 1) master akademske studije;
- 2) ~~master strukovne studije~~;
- 3) specijalističke akademske studije.

(3) Studije trećeg stepena su doktorske akademske studije.

Završni rad i disertacija
Član 40.

~~(1) Studijskim programom osnovnih i specijalističkih studija može biti predviđen završni rad.~~

~~(2) Studijski program master akademskih studija i master strukovnih studija sadrži obavezu izrade završnog rada.~~

~~(3) Doktorska disertacija je završni deo studijskog programa doktorskih studija, osim doktorata umetnosti koji je umetnički projekat.~~

~~(4) Izuzetno, doktorat nauka može da stekne lice sa završenim studijama medicine i završenom odgovarajućom specijalizacijom u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, na osnovu odbranjene disertacije zasnovane na radovima objavljenim u vrhunskim svetskim časopisima, u skladu sa standardima koje utvrđuje Nacionalni savet.~~

~~(5) Broj boda kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni deo studijskog programa, ulaze u ukupan broj boda potrebnih za završetak studija.~~

~~(6) Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, uređuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.~~

~~(7) Postupak pripreme i uslovi za odbranu disertacije, odnosno umetničkog projekta uređuju se opštim aktom univerziteta.~~

~~(8) Visokoškolska ustanova na kojoj se brani doktorska disertacija, odnosno umetnički projekat dužna je da doktorsku disertaciju i izveštaj komisije o oceni doktorske disertacije učini dostupnom javnosti, i to u elektronskoj verziji na zvaničnoj internet stranici ustanove i u štampanom obliku u biblioteci ustanove, najmanje 30 dana pre usvajanja izveštaja komisije na nadležnom organu, kao i do odbrane disertacije.~~

~~(9) Univerzitet je dužan da ustanovi digitalni repozitorijum u kojem se trajno čuvaju elektronske verzije odbranjenih doktorskih disertacija, odnosno umetničkih projekata, zajedno sa izveštajem komisije za ocenu disertacije, podacima o mentoru i~~

sastavu komisije i podacima o zaštiti autorskih prava, kao i da sve navedene podatke učine javno dostupnim.

(10) Kopiju sadržaja koji se čuva u repozitorijumu univerzitet je dužan da u roku od tri meseca od odbrane doktorske disertacije, odnosno umetničkog projekta dostavi u centralni repozitorijum koji vodi Ministarstvo.

Član 40.

STUDIJSKIM PROGRAMOM OSNOVNIH I SPECIJALISTIČKIH STUDIJA MOŽE BITI PREDVIĐEN ZAVRŠNI RAD.

STUDIJSKI PROGRAM MASTER AKADEMSKIH STUDIJA I MASTER STRUKOVNIH STUDIJA SADRŽI OBAVEZU IZRADE ZAVRŠNOG RADA.

DOKTORSKA DISERTACIJA JE ZAVRŠNI DEO STUDIJSKOG PROGRAMA DOKTORSKIH STUDIJA, OSIM DOKTORATA UMETNOSTI KOJI JE UMETNIČKI PROJEKAT.

IZUZETNO, DOKTORAT NAUKA MOŽE DA STEKNE LICE MAGISTAR NAUKA ODNOSENjem LICE SA ZAVRŠENIM STUDIJAMA MEDICINE I ZAVRŠENOM ZDRAVSTVENOM SPECIJALIZACIJOM, NA OSNOVU ODBRANJENE DISERTACIJE ZASNOVANE NA RADOVIMA OBJAVLJENIM U VRHUNSKIM SVETSKIM ČASOPISIMA, U SKLADU SA STANDARDIMA KOJE UTVRĐUJE NACIONALNI SAVET.

BROJ BODOVA KOJIMA SE ISKAZUJE ZAVRŠNI RAD, ODNOSENjem ZAVRŠNI DEO STUDIJSKOG PROGRAMA, ULAZE U UKUPAN BROJ BODOVA POTREBNIH ZA ZAVRŠETAK STUDIJA.

NAČIN I POSTUPAK PRIPREME I ODBRANE ZAVRŠNOG RADA, UREĐUJE SE OPŠTIM AKTOM VISOKOŠKOLSKE USTANOVE.

POSTUPAK PRIPREME I USLOVI ZA ODBRANU DISERTACIJE UREĐUJU SE OPŠTIM AKTOM UNIVERZITETA.

VISOKOŠKOLSKA USTANOVA NA KOJOJ SE BRANI DOKTORSKA DISERTACIJA DUŽNA JE DA DOKTORSKU DISERTACIJU I IZVEŠTAJ KOMISIJE O OCENI DOKTORSKE DISERTACIJE UČINI DOSTUPNOM JAVNOSTI, I TO U ELEKTRONSKOJ VERZIJI NA ZVANIČNOJ INTERNET STRANICI USTANOVE I U ŠTAMPANOM OBЛИKU U BIBLIOTECI USTANOVE, NAJMANJE 30 DANA PRE USVAJANJA IZVEŠTAJA KOMISIJE NA NADLEŽNOM ORGANU, KAO I DO ODBRANE DISERTACIJE.

UNIVERZITET JE DUŽAN DA USTANovi DIGITALNI REPOZITORIJUM U KOJEM SE TRAJNO ČUVaju ELEKTRONSKe VERZIJE ODBRANjENIH DOKTORSKIH DISERTACIJA, ZAJEDNO SA IZVEŠTAJEM KOMISIJE ZA OCENU DISERTACIJE, PODACIMA O MENTORU I SASTAVU KOMISIJE I PODACIMA O ZAŠTITI AUTORSKIH PRAVA, KAO I DA SVE NAVEDENE PODATKE UČINE JAVNO DOSTUPNIM.

KOPIJU SADRŽAJA KOJI SE ČUVA U REPOZITORIJUMU UNIVERZITET JE DUŽAN DA U ROKU OD TRI MESECA OD ODBRANE TEZE DOSTAVI U CENTRALNI REPOZITORIJUM KOJI VODI MINISTARSTVO.“

Član 64.

(1) Organ poslovođenja univerziteta je rektor, fakulteta - dekan, akademije strukovnih studija - predsednik, visoke škole i visoke škole strukovnih studija -

~~direktor. Organ poslovođenja se bira iz reda nastavnika visokoškolske ustanove koji su u radnom odnosu sa punim radnim vremenom, a izabrani su na neodređeno vreme. Organ poslovođenja bira se na tri godine sa mogućnošću jednog uzastopnog izbora.~~

(1) ORGAN POSLOVOĐENJA UNIVERZITETA JE REKTOR, FAKULTETA – DEKAN, AKADEMIJE STRUKOVNIH STUDIJA – PREDSEDNIK, VISOKE ŠKOLE I VISOKE ŠKOLE STRUKOVNIH STUDIJA – DIREKTOR. ORGAN POSLOVOĐENJA SE BIRA IZ REDA NASTAVNIKA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE KOJI SU U RADNOM ODNOSU SA PUNIM RADNIM VREMENOM, A IZABRANI SU NA NEODREĐENO VREME. ORGAN POSLOVOĐENJA BIRA SE NA ČETIRI GODINE SA MOGUĆNOŠĆU JEDNOG UZASTOPNOG IZBORA.

(2) Rektor univerziteta koordinira rad dekana u cilju sprovođenja stavova, odluka i zaključaka organa i tela univerziteta, u vezi sa ostvarivanjem uloge, zadataka, delatnosti i nadležnosti univerziteta koje su utvrđene ovim zakonom, statutom i drugim opštim aktima univerziteta.

(3) Rektor je dužan da pisanim putem upozori dekana i savet fakulteta na postupanje i odluke suprotne ovom zakonu ili statutu univerziteta.

(4) Bliži uslovi, kao i način i postupak izbora i razrešenja, nadležnost i odgovornost organa iz stava 1. ovog člana, uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

(5) Organ poslovođenja ne može biti lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično delo protiv polne slobode, falsifikovanja isprave koju izdaje visokoškolska ustanova ili primanja mita u obavljanju poslova u visokoškolskoj ustanovi, odnosno koje je pravnosnažnom presudom osuđeno na kaznu zatvora za drugo krivično delo, kao ni lice koje je teže prekršilo kodeks profesionalne etike.

(6) Organu poslovođenja prestaje dužnost u slučajevima propisanim u stavu 5. ovog člana danom pravosnažnosti presude, odnosno pravosnažnosti odluke.

(7) U slučajevima iz stava 5. ovog člana savet visokoškolske ustanove konstatiše odmah, a najkasnije u roku do 15 dana od dana pravosnažnosti presude, odnosno pravosnažnosti odluke da je organu poslovođenja prestala dužnost i imenuje vršioca dužnosti organa poslovođenja.

(8) Ukoliko inspektor iz člana 135. ovog zakona utvrdi da savet nije doneo odluku o prestanku dužnosti organa poslovođenja u roku iz stava 7. ovog člana, odnosno odluku o razrešenju organa poslovođenja iz člana 63. stav 2. ovog zakona, u roku od osam dana od dana saznanja za nepostupanje saveta predložiće ministru donošenje odgovarajuće odluke.

(9) Ministar odlučuje o prestanku dužnosti, odnosno o razrešenju organa iz stava 8. ovog člana i člana 135. stav 3. tačka 7) ovog zakona u roku od 15 dana od dana dostavljanja predloga inspektora.

(10) U visokoškolskoj ustanovi čiji je osnivač Republika, a na kojoj se nastava u celini ili delimično izvodi na jeziku nacionalne manjine, nacionalni savet nacionalne manjine daje mišljenje o kandidatima predloženim za organ iz stava 1. ovog člana.

(11) Rektoru u radu pomažu prorektori i generalni sekretar.

(12) Univerzitet ima menadžera, čije se nadležnosti utvrđuju u skladu sa opštim aktom univerziteta.

Zvanja saradnika Član 82.

(1) Zvanja saradnika su: saradnik u nastavi, asistent i asistent sa doktoratom.

(1) ZVANJA SARADNIKA SU: SARADNIK U NASTAVI I ASISTENT.

(2) Zvanja saradnika u izvođenju nastave u okviru studijskih programa u okviru obrazovno-umetničkog polja umetnosti su: umetnički saradnik, viši umetnički saradnik, samostalni umetnički saradnik, stručni saradnik, viši stručni saradnik i samostalni stručni saradnik.

(3) Zvanja saradnika u izvođenju nastave u okviru studijskih programa stranih jezika su: lektor i viši lektor.

(4) Visokoškolska ustanova može za potrebe realizacije studijskih programa angažovati i saradnike van radnog odnosa.

(5) Opštim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uslovi za izbor u zvanja saradnika iz st. 2. i 3. ovog člana.

Asistent

Član 84.

(1) Visokoškolska ustanova bira u zvanje asistenta, studenta doktorskih studija koji je svaki od prethodnih stepena studija završio sa prosečnom ocenom najmanje osam (8) i koji pokazuje smisao za nastavni rad.

(2) Pod uslovima iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova može izabrati u zvanje asistenta i magistra nauka, odnosno magistra umetnosti kome je prihvaćena tema doktorske disertacije, odnosno doktorskog umetničkog projekta.

(3) Posebni uslovi za izbor u zvanje asistenta utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

(4) Izuzetno, za nastavu na kliničkim predmetima visokoškolska ustanova bira u zvanje asistenta lice sa završenom odgovarajućom zdravstvenom specijalizacijom.

(5) Za asistenta iz umetničkog polja može biti izabранo lice koje ima akademski naziv magistra umetnosti i umetnička dela koja pokazuju smisao za samostalno umetničko stvaralaštvo, ukoliko u umetničkoj oblasti za koju se bira nisu predviđene doktorske studije.

(6) Za asistenta iz umetničkog polja može biti izabранo lice koje je završilo akademske studije prvog stepena i ima umetnička dela koja pokazuju smisao za samostalno umetničko stvaralaštvo, ukoliko u umetničkoj oblasti za koju se bira nisu predviđene master akademske, odnosno doktorske studije.

~~(7) Sa licem izabranim u zvanje asistenta zakљučuje se ugovor o radu na period od tri godine, sa mogućnošću produženja za još tri godine.~~

(7) SA LICEM IZABRANIM U ZVANJE ASISTENTA ZAKLJUČUJE SE UGOVOR O RADU NA PERIOD OD TRI GODINE, SA MOGUĆNOŠĆU PRODUŽENJA ZA JOŠ TRI GODINE, NAKON KOJIH POSTOJI MOGUĆNOST DODATNOG PRODUŽENJA OD JOŠ TRI GODINE.

(8) Mogućnost produženja ugovora o radu iz stava 7. ovog člana odnosi se i na asistente koji su stekli naučni naziv doktora nauka, odnosno umetnički naziv doktora umetnosti.

(9) Ugovor iz stava 7. ovog člana zakљučuje organ poslovođenja visokoškolske ustanove.

Prestanak radnog odnosa nastavnika

Član 93.

(1) Nastavniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj je navršio 65 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja.

~~(2) Nastavniku koji je ispunio uslove iz stava 1. ovog člana u zvanju redovnog profesora, ukoliko postoji potreba za nastavkom rada, može se produžiti radni odnos ugovorom sa visokoškolskom ustanovom na određeno vreme do dve godine, uz mogućnost dodatnih produženja, a najduže do kraja školske godine u kojoj navršava 70 godina života.~~

(2) NASTAVNIKU KOJI JE ISPUNIO USLOVE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA U ZVANJU REDOVNOG PROFESORA, UKOLIKO POSTOJI POTREBA ZA NASTAVKOM RADA, MOŽE SE PRODUŽITI RADNI ODNOS UGOVOROM SA VISOKOŠKOLSKOM USTANOVOM NA ODREĐENO VРЕME DO TRI GODINE, UZ MOGUĆNOST DODATNOG PRODUŽENJA ZA JOŠ DVE GODINE NA PREUZETIM OBAVEZAMA NA MASTER AKADEMSKIM I DOKTORSKIM STUDIJAMA KAO MENTOR ILI ČLAN KOMISIJA U POSTUPKU IZRADE I ODBRANE ZAVRŠNIH RADOVA ODNOSNO DISERTACIJA NA TIM STUDIJAMA, A NAJDUŽE DO KRAJA ŠKOLSKE GODINE U KOJOJ NAVRŠAVA 70 GODINA ŽIVOTA.

~~(3) Nastavniku iz stava 1. ovog člana može se produžiti radni odnos ako ima najmanje 20 godina radnog iskustva u visokom obrazovanju i ako je nakon sticanja zvanja redovnog profesora ostvario rezultate u naučnom radu, odnosno u umetničkom stvaralaštvu i u razvoju naučnonastavnog podmlatka na fakultetu koji su potrebni za izbor u zvanje redovnog profesora na osnovu člana 74. st. 10-12. ovog zakona.~~

~~(4) Bliže kriterijume za zaključenje ugovora o radu nakon 65 godine života denesi Nacionalni savet, a visokoškolska ustanova, odnosno univerzitet može statutom da propiše i dodatne kriterijume.~~

~~(5) Nastavnik kome je prestao radni odnos zbog odlaska u penziju zadržava zvanje koje je imao u trenutku penzionisanja.~~

~~(6) Nastavnik iz stava 5. ovog člana može zadržati preuzete obaveze na master akademskim i doktorskim studijama kao mentor ili član komisija u postupku izrade i odbrane završnih radova, odnosno disertacija na tim studijama, najduže još dve školske godine od odlaska u penziju.~~

~~(7) Na osnovu odluke odgovarajućeg stručnog organa, nastavnik iz stava 5. ovog člana može izvoditi sve oblike nastave na master akademskim i doktorskim studijama i biti član komisija u postupku izrade i odbrane završnih radova, odnosno disertacija na tim studijama, najduže još dve školske godine od odlaska u penziju.~~

~~(8) Nastavnik kome je prestao radni odnos zbog odlaska u penziju može da bude član komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika i saradnika univerziteta.~~

Ispiti Član 105.

~~(1) Ispit je jedinstven i polaže se usmeno, pismeno, odnosno praktično.~~

~~(2) Ispit se polaže u sedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.~~

~~(3) Odredba stava 2. ovog člana odnosi se i na izvođenje studijskog programa na daljinu, s tim da za studenta stranog državljanina visokoškolska ustanova može da omogući i polaganje ispita preko elektronskih komunikacija, pod uslovom da primenom odgovarajućih tehničkih rešenja obezbedi kontrolu identifikacije i rada studenta.~~

(4) Visokoškolska ustanova može organizovati polaganje ispita van sedišta, ako se radi o ispitu iz predmeta čiji karakter to zahteva.

(5) Student polaže ispit neposredno po okončanju nastave iz tog predmeta, a najkasnije do početka nastave tog predmeta u narednoj školskoj godini, na jednom od jezika na kojima se nastava izvodila.

(6) Opštim aktom visokoškolske ustanove uređuje se način na koji se obezbeđuje javnost polaganja ispita.

~~(7) Broj ispitnih rokova i termini održavanja ispitnih rokova utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove.~~

(7) BROJ ISPITNIH ROKOVA JE ŠEST, A TERMINI ODRŽAVANJA ISPITNIH ROKOVA UTVRĐUJU SE STATUTOM VISOKOŠKOLSKE USTANOVE.

(8) Posle tri neuspela polaganja istog ispita student može tražiti da polaže ispit pred komisijom.

(9) Student sa invaliditetom ima pravo da polaže ispit na mestu i na način prilagođen njegovim mogućnostima, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

(10) Bliži uslovi i način polaganja ispita preko elektronskih komunikacija iz stava 3. ovog člana uređuju se standardom za akreditaciju studijskog programa na daljinu.

**Oглаšавање ништавим
Član 127.**

(1) Diploma, odnosno dodatak diplomi ništavi su i mogu se uvek poništiti:

1) ako su izdati od neovlašćene organizacije;

2) ako su potpisani od neovlašćenog lica;

3) ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na način i po postupku utvrđenim zakonom i studijskim programom visokoškolske ustanove;

4) ako imalac diplome nije ispunjavao uslove za upis na studije prvog, drugog ili trećeg stepena, odnosno uslove za sticanje odgovarajućeg akademskog ili naučnog naziva.

(2) Samostalna visokoškolska ustanova poništava diplomu, odnosno dodatak diplomi iz razloga utvrđenih u stavu 1. tač. 2)-4) ovog člana.

(3) Samostalna visokoškolska ustanova poništava diplomu o stečenom prvom i drugom stepenu akademskih i strukovnih studija u skladu sa opštim aktom ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.

(4) Samostalna visokoškolska ustanova poništava diplomu o stečenom akademском називу magistra, u skladu sa opštim aktom ako utvrdi da magistarski rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.

(5) Samostalna visokoškolska ustanova poništava diplomu o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, odnosno doktora umetnosti u skladu sa opštim aktom ako utvrdi da doktorska disertacija, odnosno doktorski umetnički projekat nije originalan naučni, odnosno umetnički rezultat rada kandidata.

(6) Ministar, po službenoj dužnosti, poništava diplomu, odnosno dodatak diplomi iz razloga utvrđenih u stavu 1. tačka 1) ovog člana.

(7) Ako samostalna visokoškolska ustanova ne poništi diplomu iz razloga utvrđenih u stavu 1. tač. 2)-4) ovog člana, ministar joj izdaje upozorenje da to učini u narednom roku od 30 dana.

(8) Ako samostalna visokoškolska ustanova u ostavljenom roku iz stava 7. ovog člana, ne poništi diplomu iz razloga utvrđenih u stavu 1. tač. 2)-4) ovog člana ministar obrazuje komisiju koju čine naučnici, odnosno umetnici i stručnjaci iz odgovarajuće uže naučne, odnosno umetničke oblasti, radi sačinjavanja mišljenja na osnovu kog ministar odlučuje o poništavanju diplome.

(8) AKO SAMOSTALNA VISOKOŠKOLSKA USTANOVA U OSTAVLJENOM ROKU IZ STAVA 7. OVOG ČLANA, NE PONIŠTI DIPLOMU IZ RAZLOGA UTVRĐENIH U STAVU 1. TAČ. 2)-4) OVOG ČLANA MINISTARSTVO OBRAZUJE KOMISIJU KOJU ČINE NAUČNICI, ODNOSNO UMETNICI I STRUČNJACI IZ ODGOVARAJUĆE UŽE NAUČNE, ODNOSNO UMETNIČKE OBLASTI, RADI SAČINJAVANJA MIŠLJENJA NA OSNOVU KOG DONOSE ODLUKU O PONIŠTAVANJU DIPLOME.

**Menadžer univerziteta
Član 152.**

Univerzitet će objaviti konkurs za izbor menadžera u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Narodna poslanica mr Aleksandra Jerkov

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju
Proposal of the Law amending and completing the Law on Higher Education

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno s odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

- a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma
- d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije nije planirano uređenje materije na koju se odnosi Predlog zakona.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenst sa njima
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava.

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, s obzirom da su predmetne izmene nisu relevantne sa stanovišta prava Evropske unije.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

Ne.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

Ne.

Potpis rukovodioca organa organa državne uprave, odnosno drugog ovlašćenog predлагаča propisa, datum i pečat

Beograd, 10. oktobar 2017. godine

NARODNA POSLANICA

mr Aleksandra Jerkov